

ΤΡΕΙΣ ΩΡΕΣ ΑΠ' ΤΗ ΧΩΡΑ

Διήγημα

ΑΛΛΟ δὲν ἔβλεπα κάθε μέρα, παρὰ τὸ θεῖο μου, ἓνα γέρο
Α χοντρό και κοντό, τῆ θεία μου, πού τοῦμοιαζε ὑπερβολικά
σὰ νάταν ἀδέλφια δίδυμα, και μιὰ ἀσχημομούρα ὑπηρετρια.
Μετὰ ἀπ' αὐτούς, ἓνα φύλακα σιωπηλό, στρυφνό, μὲ στριμ-
μένο μαῦρο, μικρὸ μουστάκι, κ' ἓναν ἄλλον ψευδό, μὲ κομ-
μένα τὰ δυὸ δάχτυλα τοῦ ἀριστεροῦ του χεριοῦ, μὲ μαῦρα
γένεια και ξεσκούφωτον πάντα, πού ἔτρεχε πρόθυμος σὲ κάθε
φωνή, σέρνοντας στὰ πόδια του δυὸ παλιοτσάρουχα...

Βώδια πολλά, πλήθος, πού κάθε τόσο περνοῦσαν ἀπ' τὸ
σπίτι μας, σὰ νὰ μᾶς ἔκαναν διαδήλωση, και ἄλογα, γαιδού-
ρια, και κάπου κάπου κανέναν ἀνθρώπο τῶν χτημάτων τοῦ
θείου μου. Γυναίκα σπάνια, πολὺ σπάνια νὰ δῶ, και ὅταν
παρουσιαζότανε θάτανε σχεδὸν μαύρη ἀπ' τὸν ἥλιο, και ξερη-
σὰν ἄντρας πολὺ δουλευτής, ἀδύνατος, ἀτριχος, μὲ γυναι-
κεῖα ροῦχα.

Τὰ τζιτζίκια τραγουδοῦσαν πέρα λίγο, στὰ ψηλὰ πυκνό-
φυλλα δέντρα, κοντὰ στὴ χαμηλὴ μάντρα, πολὺ χαμηλὴ,
τοῦ σπιτιοῦ τοῦ θείου μου, και γαυγίσματα βραχνὰ σκυλιῶν
κάθε τόσο ἀκοιγόντουσαν. Ἀλλὰ νὰ, τώρα, πού θυμήθηκα
κ' ἓνα ἄλλο πράμα ζωντανό, πού ἔβλεπα συχνά. Αὐτὸ
ἦταν ἓνα σκυλι ἀσπρο και μαῦρο μὲ κομμένη τὴν οὐρά,
μεγαλόσωμο, πού ὁ θεῖος μου ἔπέμενε νὰ τὸ λήη γιὰ σκυλι
σπάνιο τοῦ κυνηγιοῦ, ράτσα πρώτης!...

Ἴσως νάχε δίκαιο ὁ θεῖός μου, γιὰτὶ ἦταν παλιὸς κυνη-
γός. Ἀλλ' ἐγὼ ἔβλεπα πὼς αὐτὸ τὸ σκυλι ἐκεῖ ἄλλο δὲν
ἀγαποῦσε νὰ κυνηγᾷ παρὰ παπούτσια! Νὰ μὴ μυριστῆ
παπούτσι! Τὸ μυρίστηκε; Θὰ τάρπαζε και θάφευγε μακρὰ,
ἢ θὰ κρυβόταν, και κεῖ παίζοντας, τραβῶντας θὰ τῶκανε
κομμάτια.

Τις πρώτες μέρες πού πήγα, είχε ξεσχίσει μιὰ παντούφλα τῆς θείας μου, πούχε λησμονήσει νὰ τις κρεμάση ψηλά, ὅταν τις ἔβγαλε. Σ' αὐτὸ τὸ σπίτι ἐξ αἰτίας τοῦ σκυλιοῦ αὐτουνοῦ ἔβλεπες κάτι ἀνάποδο. Παπούτσια στὶς κρεμάστρες καὶ καπέλα πεταμένα δῶ καὶ κεῖ. Εἶχε ξεσχίσει λοιπὸν τὴ μιὰ παντούφλα τῆς θείας μου, κάτι παλιοπάπουτσα τοῦ θείου μου καὶ εἶχε καὶ τοῦ ψευδοῦ, πού λεγότανε Σπύρος, τὸ παλιοτσάρουχο ἀρπάζει, κ' ἔτρεχε αὐτὸς ἐπὶ ἓνα τέταρτο γιὰ νὰ τοῦ τὸ πάρῃ. Εἶχε κάνει ἀπόπειρα καὶ στὰ δικά μου ἓνα ἀπόγεμα πού μπήκε στὸ δωμάτιό μου, ἀλλ' ἐγὼ τοῦ πέταξα στὸ κεφάλι ἓνα τασάκι τσιγάρων μαντεμένιο καὶ τᾶφησε. Αὐτὸς ὁ σκύλος μὲ τὸ Σπύρο κάνανε τὸ μεγαλήτερο θόρυβο ἐκεῖ.

Ἐὸ θεῖος μου γι' αὐτόν, ὄχι γιὰ τὸ σκύλο, ἀλλὰ γιὰ τὸν ἄνθρωπο, τὸ Σπύρο, μιλοῦσε περιφρονητικὰ πάντα :

— Αὐτός, ἔλεγε, μόνο γιὰ παπᾶς ἔκανε. Δὲ βλέπεις καὶ τί δουλειὰ δὲν ἔχει κάνει! Χτίστης, μαυραγκός, γύφτος, κ' ἔκοψε καὶ τὰ δάχτυλά του, πὼς δὲν ἔκοψε τὸ ξερό του! Εἴτανε μανάβης, στὴν Ἀθήνα, γυρολόγος, κουλουριτζῆς! καὶ τί ἄλλο, ποιὸς ξέρει, πού δὲ μᾶς τὸ λέει, τ'ἔχει κρυφὸ! Μόνο γιὰ παπᾶς! Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, πού δὲν κάνουνε γιὰ τίποτα, κάνουν γιὰ παπάδες. Ἄσε ποῦναι καὶ παπαδοπαῖδι! Καὶ δὲν τὸν βλέπεις καὶ πὼς νηστεύει!

Κι' ἀλήθεια, ὁ Σπύρος νήστευε τὴν Τετάρτη καὶ τὴν Παρασκευὴ καὶ θεωροῦσε ἁμάρτημα μεγάλο νὰ φάῃ λάδι. Ἐνα πράγμα ὅμως δὲ νήστευε ποτέ του: τὸ κρασί!

Ἡ ἀποθήκη τοῦ θείου μου εἶχε βαρέλια μεγάλα, γεμάτα κρασί, καὶ ὁ Σπύρος, συχνά, πολὺ συχνά, χανότανε μέσα σ' αὐτή. Ἡ γλῶσσα του, ὅταν ἔβγαине, μπερδευόταν περισσότερο καὶ τοῦ ἐρχόταν νὰ κάνῃ κάτι, γιὰ νὰ δείξῃ πόσο μᾶς ἀγαπᾶ, νὰ θυσιαστῇ γιὰ τὸ θεῖο μου. Ἄλλ' ὁ θεῖος μου ἔλεγε καὶ γι' αὐτό, γιὰ τὴν ἀγάπη του στὸ κρασί:

— Καὶ μπεκρῆς! σωστὸς καλόγερος!

Τὸ δωμάτιό του ὁ Σπύρος τ'ἔχε μεταβάλει σὲ ἐκκλησίτσα. Εἰκόνες, εἰκονάκια καὶ καντίλια ἀναμμένα. Τις εἶχε κουβαλήσει μαζὶ μὲ τὸ μπόγο του. Καὶ τὸν εἶχα δεῖ ὄχι μιὰ φορὰ,

νά στέκεται μπρὸς καὶ νὰ κἀνῃ ἀτελείωτες μετάνοιες καὶ σταυρούς.

Καὶ ὁ θεῖός μου γι' αὐτό, γιὰ τὶς μετάνοιες καὶ τοὺς σταυροὺς ἔλεγε :

— Ποιὸς ξέρει τί ἁμαρτίες ἔχει κἀνει, γιὰ νὰ κἀνῃ αὐτοὺς τοὺς σταυροὺς καὶ τὶς μετάνοιες !

Ὁ θεῖός μου ἀγαποῦσε τὸν ἄλλο, τὸ σιωπηλό, τὸ στρυφνὸ φύλακα. Εἶχα ἀκούσει πὼς αὐτὸς εἶχε κἀνει φόνου στὴν πατρίδα του. Εἶταν ἀπὸ τούρκικα μέρη.

Ἐγὼ τὸν ἀντιπαθοῦσα, γιατί κρατοῦσε ἓνα ὕψος ὑπερήφανο καὶ δὲν μιλοῦσε σχεδὸν διόλου. Καὶ πάντα ἔσερνε ἓνα περίστροφο κ' ἓνα μαχαίρι στὸ σελάχι του.

Κατοικοῦσαν καὶ οἱ δυὸ σὲ κάτι δωμάτια, πού εἶταν πέρα λίγο ἀπ' τὸ σπίτι, μαζί μὲ τοὺς σταύλους τῶν ἀλόγων καὶ τὸ φούρνο. Ἀπ' ἔξω ἄσπριζε ὄλο τὸ μέρος ἀπ' τὴν στάχτη.

*

Ὁ θεῖός μου εἶταν ἀνθρώπος τοῦ καλοῦ φραγητοῦ καὶ τοῦ ὕπνου. Δὲν εἶχα δεῖ ἴσα με τότε, πῶς ὕπναρὰ ἀνθρώπο. Ἐπεφτε μὲ τὶς ὄρνιθες καὶ ξυπνοῦσε κατὰ τὸ μεσημέρι. Κ' ἔπρεπε νὰ τὸν ξυπνήσουν, γιατί ἂν τὸν ἄφηναν σίγουρα θὰ κοιμώτανε ἴσα με τὸ βράδυ. Ἀλλὰ πάλι ἡ κοιλιά του θὰ τὸν ἄφηνε, πὺν εἶτανε φαγᾶς ;

Εἶχε καὶ μιὰ μανία ὁ θεῖός μου. Δὲν ἤθελε νὰ βλέπη μύγα στὸ σπίτι. Καὶ τὶς κυνηγοῦσε, ἔκλεινε τὰ παράθυρα προτιμῶντας νὰ βράξῃ ἀπὸ τὴ ζέστη, παρὰ μαζί μὲ τὴ δροσερὴ πνοή, πὺν θὰ ἐρχότανε, νὰ ἔβλεπε καὶ μύγες. Στὴν κάμαρά του εἶχε μιὰ πετσέτα βρεμμένη, γιὰ νὰ τὶς κυνηγᾷ καὶ νὰ τὶς σκοτώνῃ, ὅταν τολμοῦσανε καὶ μπαίνανε μέσα. Σ' ἓνα ἀπόγεμα κυνηγῶντας μὲ τὴν πετσέτα τὴ βρεμμένη μιὰ μύγα, ἔσπασε ἓνα τζάμι.

Δὲν εἶμουνα εὐχαριστημένος διόλου ἀπ' τὴν ἐξοχὴ αὐτή. Εἶχα στενοχωρηθῆ πολὺ, καὶ θᾶφρευγα, ἂν δὲν ντρεπόμουνα. Μὰ καὶ μποροῦσα νὰ μὴ στενοχωρηθῶ, ἀφοῦ κοιμώμουνα ὅταν κούρνιαζαν οἱ ὄρνιθες καὶ τὰ πουλιά, κ' ἔβλεπα ὄλο τὰ ἴδια, τὰ ἴδια πρόσωπα ; Καὶ κανένα προσωπάκι, κανένα!

*

Οἱ μέρες περνοῦσαν ἔτσι μονότονα. Στὸ τέλος γιὰ ν' ἀποφύγω αὐτὴ τὴ μονοτονία τῶρριξα στὸ κυνήγι, χωρὶς νὰ τὰγαπῶ. Ἐπαιρνα ἕνα τουφεκί, τὸ σκύλο τὸν Κάργα καὶ γύριζα. Ποῦ ὅμως νὰ σκοτώσω πουλί! Ἄν κι' ὄλο τὸ μέρος ἀντιλαλοῦσε ἀπ' τὶς τουφεκές μου καὶ ὁ Κάργας ἔτρεχε ψάχνοντας χάμω νὰ βρῆ τὰ σκοτωμένα πουλιά, αὐτὰ βρισκόντουσαν ψηλὰ στὸν ἀέρα.

Ἐνα πρωὶ εἶχα βγεῖ ἔτσι νὰ κυνηγήσω. Ἄλλ' ὅταν ὁ ἥλιος ὑψώθηκε, ἔγινε τέτοια ζέστη, τόσο ἔκαιε αὐτός, πὺ μου εἶτανε ἀδύνατο νὰ μείνω ἐκεῖ, νὰ γυρίζω ἔξω, καὶ πῆρα δρόμο γιὰ τὸ σπίτι.

Ὅταν ἔφτανα γεμάτος ἰδρώτα, ζαλισμένος, σχεδὸν χωρὶς νὰ βλέπω καὶ πίσω ὁ σκύλος, ὁ ἀσπρόμαυρος μὲ τὴ γλωσσάρα του νὰ κρέμεται, εἶδα μιὰ μεγάλη γραμμὴ βωδιῶν νὰ περνᾷ ἀπ' τὸ σπίτι καὶ νὰ διευθύνεται πρὸς τὸ ποιάμι. Εἶταν ἡ ταχτικὴ διαδήλωση πὺ μᾶς ἔκαναν τὰ βώδια τοῦ θεῖου μου.

Ἀνέβηκα πάνω. Στὴ γαλαρία εἶδα τὴ θεία μου νὰ βγαίνει βιαστικὰ ἀπ' τὴν τραπεζαρία.

— Τί ὥρα εἶνε; μὲ ρώτησε. Τὸ ρολοῖ σταμάτησε καὶ θέλω νὰ ξυπνήσω τὸ θεῖο σου;

— Μὰ εἶνε νωρὶς ἀκόμα!

— Τί νωρὶς! γιὰ πὲς μου, γιατί θέλει νὰ πάη μέσα!

— Ἐννιά!

— Ἐννιά! πῶ, πῶ! ἔκανε. Κι' αὐτὸς ὁ χριστιανὸς πῶς ἀγαπᾷ τὸν ὕπνο!

Κ' ἔφυγε γρήγορα.

Μπήκα σιὸ δωμάτιό μου, ἔβαλα τὸ ὄπλο καὶ βγήκα πάλι στὴ γαλαρία, ποῦκανε κάποια δροσιά. Κάτω στὴν αὐλὴ ἀκουσα κάτι χτύπους καὶ καθὼς ἔσκυψα εἶδα τὸ Σπύρο νὰ κόβη ξύλα μ' ἕνα τσικούρι.

Φοροῦσε τώρα στὸ μαλλιαρό του κεφάλι ἕνα μεταξωτὸ σκουράκι μὲ χρυσὸ σειρίτι. Τοῦ τῶχε χαρίσει ὁ θεῖος μου γιὰ νὰ μὴν τρέχη ξεσκουφωτός. Καὶ ὁ Σπύρος τὸ φοροῦσε στραβὰ καὶ καμάρωνε γι' αὐτό.

Κάθισα σὲ μιὰ καρέκλα κι' ἀναψα ἕνα τσιγάρο.

Θὰ τόχα πάει στή μέση, ὅταν ἀκούω τὴ φωνὴ τῆς θείας μου νὰ μὲ φωνάζῃ:

— Γιώργο.

Πέταξα τὸ τσιγάρο κάτω στὴν αὐλὴ, καὶ πῆγα. Ἡ πόρτα τοῦ θείου μου εἶταν κλειστὴ καὶ χτύπησα.

— Ἄνοιξε! ἄκουσα τὴ φωνὴ του νὰ μοῦ λέῃ.

Τὸν βρῆκα καθισμένο στὸ κρεβάτι, σχεδὸν ντυμένο, χωρὶς κολλάρο ὅμως, καὶ χωρὶς νάχη φορέσει τὰ παπούτσια του.

Καὶ εἶταν ὑποσκότεινα μέσα κεῖ.

— Νῦν ἀνοίξω τὸ παράθυρο; τὸν ρώτησε ἡ θεία μου, ποὺ κοντὰ στὸ κομὸ προσπαθοῦσε νὰ περάσῃ στὸ κολλάρο τοῦ ἓνα λαιμοδέτη.

— Καλὰ εἶναι κ' ἔτσι, τῆς ἀπάντησε.

Ἔστερα σὲ μένα:

— Πῶς πῆγε τὸ κυνήγι; μὲ ρώτησε. Σκότωσες τίποτα; Μπα! Μὰ πρέπει νὰ χουσωθῆ τὸ τουφέκι πρῶτα!

— Μὰ μὴν τὸ κάνω γὼ γιὰ νὰ γίνω κυνηγός, ἔτσι γιὰ νὰ σκοτώνω τὴν ὥρα!

— Τὴν ὥρα; Καὶ μὲ τὴν ὥρα ποὺ σκοτώνεις, σκοτώνεις σιγὰ σιγὰ τὸν ἑαυτό σου!

— Χριστὸς καὶ Παναγιά! ἔκανε ἡ θεία μου.

— Τί Χριστὸς καὶ Παναγιά; τί λὲς ἐσύ;

— Τί λέω; Νὰ πῆς ὅτι σκοτώνει τὸν ἑαυτό του...

— Οὐ, οὐ! Μακρὰ εἶσαι σύ!

— Φιλοσόφησε, θεία, ὁ θεῖος.

— Ἄκου δῶ, μοῦ εἶπε αὐτός· ἐγὼ θὰ πάω μέσα, πρέπει νὰ πάω γιὰ νὰ πάρω κάτι λεφτά! Μοῦ τὸ παράγγειλαν χτὲς μὲ τὸν παλιο-Σπύρο! Ἔχε τὸ νοῦ σου δῶ, μὴν ἐρῆθῃ κανεὶς, μὴ θέλουνε τίποτα. Ἐγὼ θάρθω τὸ βραδάκι.

— Μὰ δὲ φοβᾶσαι βράδυ νάρθῃς; Καὶ θὰ πᾶς μόνος;

— Μόνος, γιατί; Καὶ τί νὰ φοβηθῶ;.. Ἄ, μὴ σὲ νοιάξῃ, θὰ πάρω καὶ τὰ ἐργιλεῖα μαζί.

Ἔσκυψε καὶ πῆρε τὸνα τοῦ παποῦτσι καὶ τὸ φόρεσε, ἔστερα ζήτησε καὶ τᾶλλο, ἀλλὰ δὲν τὸ βρῆκε.

— Μὰ ποῦναι τὸ παποῦτσι! ἔκανε. Βρὲ μὴν τὸ πῆρε τὸ σκυλί;

— Μὰ πῶς θὰ τὸ πῆρε τὸ σκυλί; τοῦ εἶπε ἡ γυναῖκα του, ἀφοῦ ἡ πόρτα εἶταν κλειστή!

— Τί τσαμπουνᾶς κλειστή καὶ κλειστή! Ὅταν ἦρθες νὰ μὲ ξυπνήσης σὰ νὰ τὸ πῆρε τὸ μάτι μου.

— Δὲν τὸ πιστεύω.

— Ὅριστε τη! Μὰ ποῦναι το τότε, ποῦν το!

— Μὰ στάσου ν' ἀνοίξω τὸ παράθυρο, χριστιανέ μου, στὰ σκοτεινὰ πῶς θέλεις νὰ τὸ βρῆς!

Ἐγώ, ποῦ μὲ δυσκολία κρατοῦσα τὰ γέλοια, προχώρησα κι' ἀνοίξα τὸ παράθυρο.

— Κλειῖσε τὰ τζάμια! μοῦπε ὁ θεῖος μου.

Πέρα, καθὼς δίπλωνα τὰ ἐξώφυλλα, εἶδα μακρὰ, μακρὰ τὰ βώδια νὰ πηγαίνουν.

— Εἶναι; Ποῦ εἶναι; ἔλεγε ὁ θεῖος μου, πάει τὸ παπούτσι! Τί ψάχνεις, μὴν κρύφτηκε; Δὲν τρέχεις καλῆτερα, μὴν τὸ καταφάῃ!

Ἡ θεία μου κινήθηκε γρήγορα, ἐνῶ ἐγὼ δὲν μπόρεσα νὰ κρατήσω τὰ γέλοια.

— Γέλα, γέλα, μοῦ εἶπε αὐτὸς μ' ἓνα πλατὺ χαμόγελο στὸ κόκκινο πρόσωπό του, καὶ κουνῶντας ὅλο του τὸ σῶμα, καθὼς καθότανε στὸ κρεβάτι μ' ἓνα παπούτσι στὸνα πόδι του.

Ἄκουσα τὴ θεία μου νὰ φωνάζῃ:

— Σπύρο! Βαγγέλω!

— Ἐχει γοῦστο νὰ μοῦ τὸ ξέσχισε! εἶπε ὁ θεῖος μου. Γιά, γιά τον ξεράθηκε ἀπ' τὰ γέλοια! Μωρὲ ἔχω δουλειὰ ἐγὼ καὶ πρέπει νὰ πάω μέσα. Ἐχω κι' ἄλλες δουλειές! Κέπρεπε μάλιστα νάμαι καὶ τώρα! Ἀλλὰ φταίει ἡ θεία σου ποῦ δὲ μὲ ξύπνησε!

Κάτι πῆγα νὰ πῶ, ἀλλὰ δὲ μπόρεσα ἀπ' τὰ γέλοια.

— Ἐσὺ πῆρες δρόμο τώρα! ἔκανε αὐτὸς γυρίζοντας δεξιὰ κι' ἀριστερὰ καὶ κουνῶντας τὸ κεφάλι του. Ὅστερα ὑψωνόνας το καὶ στρέφοντας πρὸς τὴν πόρτα:

— Ἀκόμα! ἐφώναξε δυνατά.

— Σίγουρα θὰ τὸ ξέσχισε! Ἄτιμο σκυλί! εἶπε χωρὶς νὰ μὲ κοιτάξῃ.

Ἐγὼ εἶχα κατωρθώσει νὰ πνίξω τὰ γέλοια καὶ βγῆκα

ἔξω. Ἄλλὰ καθὼς ἔφτανα στὴ σκάλα, εἶδα τὴ θεία μου ν' ἀνεβαίνῃ.

— Τὸ παλιόσκυλο, ἔλεγε, γιὰ, γιὰ χάλια τῶκανε!

Καὶ ὅταν μὲ εἶδε δειχγόντας τὸ παποῦτσι στάθηκε στὴ σκάλα:

— Χάλια τῶκανε, παιδί μου, δὲν εἶναι πιά νὰ φορεθῇ! πέταμα θέλει!

Καὶ ἀνέβηκε κρατῶντας τὰ κάγκελα μὲ τῶνα χέρι καὶ μὲ τᾶλλο τὸ σχισμένο παποῦτσι.

Τὸ πήγαμε μέσα καὶ οἱ δύο.

— Μήπως τῶσχισε;

— Τῶσχισε λέει; Κομμάτια τῶκανε!

Ὁ θεῖος μου ἀγορεύει, ἔβρισε, ἀλλὰ γρήγορα ἠσούχασε. Εἶπε πὼς θᾶστελνε τὸ Χρῆστο τὸ φύλακα, γιὰ τὰ λεπτά καὶ τὸν ζήτησε. Ὁ Σπύρος ὅμως ποῦ ἦνυθε τοῦ εἶπε, πὼς ὁ Χρῆστος εἶχε πάει μὲ τοὺς γελαδαραίους.

— Νὰ πῶς νὰ τοῦ πῆς, πὼς τὸν θέλω καὶ νᾶρθῃ γρήγορα! τὸν διέταξε ὁ θεῖος μου.

Τὸν ρώτησα τότε ἐγώ, γιατί δὲν ἔστελνε τὸ Σπύρο.

— Αὐτὸς εἶνε φαρλαϊᾶς καὶ φοβιτσιάρης, μοῦ ἀπάντησε. Ἄν ἀργήσῃ, ποῦ θᾶργήσῃ, γιατί θὰ πάῃ καὶ ἀλλοῦ, γιὰ ἄλλες δουλειές, ἂν τοῦ παρουσιασῇ τίποτα, θὰ πάῃ ἀπὸ φόβο! Κ' ἔπειτα τὸ Χρῆστο τὸν ἔχω χρόνια, ἐνῶ αὐτὸν δὲν τὸν ξέρω καλά. Νά, τώρα λίγον καιρὸ πρὶν ἔρθῃς, τὸν πῆρα.

ξ*

Τὸ μεσημέρι ὁ θεῖος μου τᾶχε λησιμονήσει ὅλα καὶ εἶχε ὀρεξῆ. Καὶ τᾶχε μὲ τὸν καυμένο τὸ Σπύρο.

— Μὰ ἔχετε δεῖ, ἔλεγε, ὅτι αὐτὸς ἔχει πάντα τὴ μίτη του μουτζουρωμένη; Ἄπο τότε, φαίνεται, ποῦ εἶτανε γύφτος δὲ θὰ πλόθηκε!

— Ἐ, καλά, τὸ παράκανες, τοῦ ἀπάντησεν ἡ θεία μου. Ἄν εἶτανε μουτζουρωμένη, εἶτανε ἀπ' τὰ ξύλα τῆς πυρκαϊᾶς ποῦ ἔκοβε.

Κοιμηθήκαμε πάλι, ὅπως συνηθίζαμε, τὴν ὥρα ποὺ κουρνιαζοῦν οἱ ὄρνιθες καὶ τὰ πουλιά.

Καὶ φυσσοῦσε αὐτὴ τὴ βραδυὰ ἕνας ἄνεμος ποὺ τάραζε τὸ σπίτι, τόκανε νὰ τρέμη σὲ κάθε φύσημά του.

Δὲν μπόρεσα γρήγορα νὰ κοιμηθῶ, ἄργησα. Αὐτὴ τὴ βραδυὰ, περισσότερο ἅπ' ἄλλοτε, ἐπιθύμησα τὴ ζωὴ τῶν πόλεων, τὴν κίνηση, τὸ θόρυβο.

Ἐπὶ τέλους μὲ πῆρε ὁ ὕπνος. Δὲν ξέρω ὅμως πόσο εἶχα κοιμηθῆ, λίγο, πολύ, καὶ ξύπνησα ἅπ' ἓνα ὄνειρο. Εἶχα δεῖ, ὅτι κάποιος εἶχε φέρει κάτι πῆγες κοντὲς καὶ ζητοῦσε μ' αὐτὲς νὰ κἀνῃ ἓνα φέρετρο. Ἄλλ' ἐπειδὴ εἶταν κοντὲς θάβαζε ἓνα μαξηλάρι.

Ὁ ἄνεμος βούιζε δυνατὰ, ἔσειε τὸ σπίτι. Ἄπ' τὸ παράθυρο, ποὺ ἄφρινα τὰ ἐξώφυλλα ἀνοιχτά, εἶδα τὴ σελήνη, μιὰ ξαναμμένη σελήνη.

*

Τὸ πρῶτ', ἐπειδὴ δὲν εἶχα κοιμηθῆ καλά, ζητοῦσα ἀκόμη νὰ πάρω ἓναν ὕπνο, ἀλλ' οἱ μύγες, ἄπειρες μύγες, ποὺ εἶχανε μαζευτῆ στὸ δωμάτιό μου, σὰ νάκανε βρεῖ ἐκεῖ καταφύγιο ἅπ' τὸ κυνηγητὸ τοῦ θείου μου, δὲ μάφηναν. Καὶ γιὰ μιὰ στιγμή κόντευα νὰ πᾶθω κ' ἐγὼ ἅπ' τὴ μανία τοῦ θείου μου καὶ ν' ἀρπάξω μιὰ πετσέτα καὶ ν' ἀρχίσω νὰ τὶς κυνηγῶ.

Πάνω στὴν τυραννία μου αὐτῆ, χτύπησε ἡ πόρτα τοῦ δωματίου κι' ἄκουσα τὴ φωνὴ τῆς θείας μου:

— Γιώργο! μέσα εἶσαι;

— Ναί, ναί! τῆς ἀπάντησα, θέλεις τίποτα;

— Γιὰ σήκω!

Πετάχτηκα καὶ φόρεσα ἓνα ρούχο κι' ἀνοιξα.

— Βρὲ παιδί μου, δὲ σηκώνεσαι νὰ δῆς τί γίνεται! μοῦ ἔκανε ἡ θεία μου, μόλις παρουσιάσθηκα, ἀνοίγοντας τὰ χέρια της.

— Τί τρέχει;

— Τί τρέχει; Νὰ κείνος, ποὺ πῆγε γιὰ τὰ λεφτά, δὲν ἦρθε ἦρθε μόνο τ' ἄλογο! Τὸ βρῆκε πρῶτ' πρῶτ' ὁ Σπύρος στὸ σταῦλο!

— Ἔ, διάβολε!

— Μάλιστα! Τώρα πάει ὁ θεῖος σου μὲ τὸ Σπύρο καὶ δυὸ γελαδαραίους νὰ δοῦνε, νὰ ψάξουνε μήπως τοῦ συνέβηκε κανένα κακὸ στὸ δρόμο.

Ντύθηκα γρήγορα. Δὲν ξέρω γιατί τ' ὄνειρο, ποῦχα δεῖ, εἶταν ὅλο μπροστά μου.

Πῆγα μέσα στὴν τραπεζαρία ποῦ ἦταν ἡ θεία μου καὶ ἡ Βαγγελιώ.

Ἡ θεία μου τᾶχε μὲ τὸν ἄντρα της. Ὅλο ἔτσι τὴν παιδιανει, ἔλεγε, ὅλο τοὺς ἐμπιστεύεται καὶ τὸν γδύνουν! Εἶναι παλληκάρι ὁ Χρῆστος, εἶναι ἄντρας σωστός! Νά τὸ παλληκάρι, νά ὁ ἄντρας! Πάνε οἱ δυὸ χιλιαδοῦλες, πέταξαν!

— Θυμῶταν ὅμως καὶ πῶς μποροῦσε νὰ τοῦ συνέβαινε τίποτε κακὸ, κ' ἔλεγε καὶ γι' αὐτό:

— Τώρα μπορεῖ νάναί κι' ἄλλοιῶς, κάτι νάπαθε! Καλήτερα ὅμως ἔχω νὰ τὰ πῆρε καὶ νάφυγε, καλύτερα! Ὁ Θεὸς νὰ δώσει νάναί ἔτσι!

Ὁ θεῖος μου καὶ οἱ ἄλλοι ἦρθαν κατὰ τὸ μεσημέρι. Ὁ θεῖος μου εἶχε ἓνα πρόσωπο τόσο κόκκινο, ποῦ ἀποροῦσες, πὼς δὲν ἔβγαξε αἷμα, ἀλλ' ἔτρεχε ἰδρωτὰς.

Ὁ Σπύρος, κίτρινος, κίτρινος σὰ νάταν πεθαμένος καὶ σηκώθηκε, ξεσκουφωτός, μ' ἓνα πουνκάμισο μόνον, σχισμένο, ποῦ φαινόταν οἱ σάρκες του.

Τίποτα δὲν εἶχανε βρεῖ, ὁ Χρῆστος εἶχε γίνει ἄφαντος!

— Ποτὲ δὲν τὸ πίστευα ἀπ' αὐτόνα! ἔλεγε ὁ θεῖος μου. Ἐνα παλληκάρι νὰ καταχραστῆ λεφτὰ ἑνὸς ἀνθρώπου, ποῦ τὸν ὑποστήριζε! Πάλι ὅμως, δὲν ξέρουμε καὶ γιατί τὸ ἔκανε!

Ἡ θεία μου μὲ κοίταξε κουνώντας τὸ κεφάλι της.

*

Μετὰ δυὸ μέρες ὁ θεῖος μου ἔφερε ἄλλον στὴ θέση τοῦ Χρήστου. Ἄλλ' ὁ Σπύρος, σὰ νὰ δυσαρεστήθηκε, ζήτησε νὰ φύγη. Ὁ θεῖος μου χωρὶς νὰ τοῦ πῆ διόλου γιατί θέλει νὰ φύγη, τὸν πλήρωσε καὶ τὸν ἄφησε. Κ' ἔφυγε αὐτὸς παίρνοντας τὶς εἰκόνες του καὶ τὰ καντίλια του μαζί.

Τὸν λυπήθηκα πολὺ ὅμοια καὶ ἡ θεία μου. Ὁ θεῖος μου

δμως, διόλου. Ἦθελε μάλιστα, ὅπως μᾶς εἶπε, νὰ φύγη. Τὸ δωμάτιό του ἔμεινε ἔρημο, ἀνοιχτό, μὲ τὴ γωνιά πού ἔκαιαν τὰ καντήλια ὄλο ἀράχνες. Ὁ σκύλος, ὁ Κάργας, γλέντησε πολὺ, τραβώντας τὰ παλιοτσάρουχά του, πού τὰ βρῆκε μέσα. Ὡρες πάλευε μ' αὐτά. Ἐίταν τὸ μόνο πράγμα, πού μᾶς ἄφησε γιὰ ἐνθύμηση....

*

Μετὰ λίγες μέρες ἔφυγα κ' ἐγώ. Ὁ Σεπτέμβρης πλησίαζε κ' ἔπρεπε νὰ φύγω.

Στὴν πολυδόρυβη πόλη, πού πῆγα, σὲ λίγο ἐπιθύμησα τὴν ἡσυχία τῆς ἐσοχῆς, τὴ μονοτονία της, πού δὲ μοῦ εἶχε ἀρέσει, ὅταν βρισκόμουν ἐκεῖ. Πάλι θέλησα νὰ δῶ τὴν ἔρημη πεδιάδα, τὰ φλύαρα μεγάλα δέντρα, πού εἶταν ἀπ' ἔξω ἀπ' τὴ χαμηλὴ μάντρα, καὶ τὴ διαδήλωση, ὅπως τὴν ἔλεγα, τῶν βωδιῶν, πού βραδυκίνητα καὶ μὲ κουνητὸ κεφάλι, περνοῦσαν ἀπ' τὸ σπίτι τοῦ θεοῦ μου.

Ἐίχα δυὸ μῆνες πούχα φύγει καὶ γράμμα ἀπ' τὸ θεῖο μου δὲν εἶχα λάβει. Ἐγὼ τοῦχα στέλνει τρία ἢ τέσσερα. Ἀλλὰ νά, μιὰ μέρα, λαμβάνω ἓνα γράμμα του. Καὶ τί νομίζετε μοῦ ἔγραφε; Πῶς τὸ Χρῆστο, πού τὸν νομίζαμε ὅτι εἶχε φύγει μὲ τὰ λεφτά, τὸν βρῆκανε σκοτωμένο σ' ἓνα βαθὺ ξεροπήγαδο μέσα! Καὶ τί ἄλλο; Ὅτι μαζὶ μὲ τὸ Χρῆστο βρῆκανε καὶ τὸ σκουφάκι τὸ μεταξωτὸ πούχε χαρίσει ὁ θεῖος μου στὸ Σπύρο! Ὑπῆρχε καὶ τὸ καπέλο τοῦ Χρήστου μέσα, ἓνα ψάθινο. Καὶ τελείωνε ἔτσι ὁ θεῖος μου:

« Ἄμ' καλὰ ἔλεγα γώ! Ὅταν βλέπης ἄνθρωπο νὰ τὸ παρακάνη μὲ τοὺς σταυροὺς καὶ τὶς μετάνοιες κάτι κακὸ θά'χῃ σκαρώσει καὶ γι' αὐτὸ τὰ κάνει ὅλα αὐτά! Τώρα, κεῖ πού θά'ναι, θὰ κάνη περισσότερους σταυροὺς καὶ μετάνοιες γιὰ νὰ τοῦ συχωρεθῇ κι' αὐτὸ τὸ κακὸ πού ἔκανε ».